

هاولاتیانی شاری سلیمانی نیگه‌رانن له‌بی خزمه‌تی شاره‌که‌یان ... راپۆرت: ستیمان شه‌مزینانی

به‌دریژیایی ئهم دوو ساله‌ی رابردوو سیمای بی خزمه‌تی به‌شاری سلیمانییه‌وه دیاره، به‌گه‌واهی

به‌رپرسانی حیزبی و حکومی ئهم شاره له‌پرووی خزمه‌تگوزارییه‌وه به‌ئهنه‌زهی قه‌زایه‌ک خزمه‌تی کراوه، له‌دوای یه‌کگرته‌وه‌ی ئیداره‌کانیش هینده‌ی تر که‌مته‌رخه‌می له‌خزمه‌تکردنی شاری سلیمانییدا خۆی زه‌ق کردۆته‌وه، ته‌نانه‌ت ده‌نگۆی ئه‌وه هه‌یه که له‌مسالدا (2007) هه‌چ پرۆژه‌یه‌کی نوی له‌شاره‌که‌دا جییه‌جی نا‌کریت به‌لکو ئه‌و بودجه‌یه‌شی ته‌رخانه‌کراوه بۆ سلیمانی ته‌نیا له‌بواری ته‌واوکردنی پرۆژه‌کانی سالانی رابردوو که هه‌یشتا ته‌واونه‌کراون سه‌رف ده‌کرین و به‌کارده‌برین.

هاولاتیانیش له‌لایه‌نی خویانه‌وه نیگه‌رانیی دایگرتوون به‌لکو به‌شی هه‌ره زۆریان تووشی ره‌شبینی بوون و پێیانویه به‌ده‌ستی ئه‌نفه‌ست سلیمانی به‌و شیوه‌یه په‌راویز خراوه.

هه‌ندی له‌هاولاتیان به‌پادده‌یه‌ک نیگه‌ران که گه‌یشته‌بوونه راده‌یه‌ک بڵین جیاوازیی به‌غداو سلیمانی له‌هه‌چدایه‌؟ به‌لکو هه‌ردووکیان له‌هه‌موو پرووه‌کانه‌وه وێران و جه‌هه‌نم بۆ دانیشته‌وانه‌کانی به‌لکو تا‌که جیاوازیی ئه‌وه‌یه حکومه‌ت له‌وی تیرووریست ده‌ستی گرتووه و لی‌ره‌ش گه‌نده‌لی و نالی‌پرسراویی و دزی و رۆتین و خه‌مساردیی کاربه‌ده‌ستان.

بۆچوونی گشتی هاولاتیانی شاره‌که ئه‌وه‌یه که به‌شیوه‌یه‌کی پلان بۆ داریژراوو له‌ئه‌نجامی سه‌رقالبوونی حیزبی بالاده‌ست (یه‌کیتی) به‌کیشه ناو‌خوویی‌ه‌کانی خۆیه‌وه پشتگۆی خراوه ئه‌مه‌ش به‌پشت به‌ستن به‌چه‌ند داتایه‌ک که له‌مانگی رابردوودا ئه‌نجامم دا‌بوو.

له‌هه‌موو توێژه‌کانی تر زیاتر گه‌نجان ره‌شبین و نیگه‌رانن چونکه هه‌ست ده‌که‌ن شاره‌که‌یان جیگه‌یه‌کی داخراوه و له‌پرووی خزمه‌تگوزارییه‌وه که‌م خزمه‌ت ده‌کریت و ئه‌و پرۆژانه‌شی تیایدا به‌ئه‌نجام ده‌گه‌یه‌نریت له‌ئاست پێویستی سلیمانییدا نییه، به‌لکو خزمه‌تگوزارییه‌کی جوزئی و زۆر لاوه‌کییه که ناتوانی کۆمه‌ک به‌پێشخستنی شار بکات له‌هه‌موو لایه‌نه‌کانه‌وه.

هاولاتی محمه‌د سه‌لام وتی: له‌پاره‌وه به‌شیوه‌یه‌کی زۆر سه‌ه‌یرو سه‌رسوره‌ینه‌ر شاری سلیمانی ئیهمال کراوه و خزمه‌تی نا‌کریت، ئیستا له‌سه‌ر شاریی سالم پردیک دروست کراوه خۆی ده‌بوو به‌چه‌ند مانگی‌ک ته‌واو بوایه که‌چی ئه‌وه دوو ساله ئیشتی تیاده‌کریت هه‌تاوه‌کو ئیستا ته‌واو نه‌بووه، به‌لکو هه‌ر رۆژه‌ی له‌لایه‌که‌وه کۆنکریته‌که‌ی ده‌ته‌قی‌ت و دارو ته‌خته‌ی ده‌خه‌نه ژێر و پینه‌ی ده‌که‌ن، یان پار له‌قلیاسان سه‌ددیکیان دروست کردبوو به‌یه‌ک باران لافاو بردی خه‌ریکبوو نیوه‌ی خه‌لکی گوندی کۆسه‌ی چه‌م ئاو بیانبات و له‌ناوچن، یان ده‌یان پرۆژه‌ی تری خزمه‌تگوزاریی هه‌یه که ته‌واونه‌کراون یان له‌نیوه‌یدا به‌جیه‌یلراون و ته‌واونه‌کراون و که‌سێش نازانی که‌ی ته‌واویان ده‌که‌ن؟.

هۆگر عه‌بدولواحید-خویندکاری په‌یمانگی مامۆستایان وتی: له‌وه هه‌فته‌ی رابردوودا کۆنگره‌یه‌کی فراوانیان سازدا که‌وا‌بزانم پارێزگا سازیدا‌بوو به‌ناوی کۆنفرا‌نسی گه‌شه‌پێدانی سلیمانی، به‌لام له‌دوای کۆتایی هاتنی کۆنفرا‌نسه‌که هه‌چ به‌رپرس و که‌سی‌که‌مان نه‌دی بێته سه‌ر شاشه‌ی ته‌له‌فزیۆن یان کۆنگره‌یه‌کی رۆژنامه‌نووسی سازب‌دات و بلی‌ت کۆنفرا‌نس ئهم بپیارانه‌ی داوه و له‌م ساله‌دا ئهم پرۆژانه

لەکۆی و کۆیی شار جێبەجی دەکرین، هیچ هیچمان نەدی دیسان ئەم کۆنفرانسهش وەك هەموو کۆنفرانسهکانی تری کوردستان تەنیا قەسە روت بوون و لەپارە خەرچکردن بەولاهە هێچی تر نەبوون، دڵنیاشم لەوەی سەد کۆنفرانسی تریش بێستەن هەر قەسە دەردەچن، چونکە ئەگەر ئەوان بیا نەوی خزمەت بە شارەکهیان بکەن کۆنفرانسی ناوی، ئەمە خەڵک گێل کردن و رابواردنە بەمەشاعیری خەڵک. تەرزە خالید وتی: جاران لە کەنالهکانی راگەیانندنەو دەیانووت سلیمانی نمونە جۆنترین و راقیتترین شارە لەعێراق و لەم دەورووبەرەشدا، برۆابکەن ئێمە قەناعەتمان بەم قسانە کردبوو بەلام ئیستا کەسەیری شارەکانی تری ولاتانی تر دەکەین هەر لەروومان نایەت بلین ئەمە شارە، من هەر خۆم پار بۆ نەشتەگەری چاوم چووم بۆ تاران پایتەختی ئێران هەر چوومە شارەکهو وەمەزانی لە ئەوروپام، ئەو شارە ئەوەندە خۆش و جوان و پاک و خاوی و دلگیر بوو حەزم نەدەکرد بێمەو بۆ سلیمانی، ئەو شارە لەهەموو رۆوبەکهو و پیشکەوتوو بوو، ئەگەر تۆ ئەوی ببینی ئنجا دەزانی ئێرە چەندە دواکەوتوو.

ئەو هەرباسی نەخۆشخانەو عیادە و دکتۆرەکانیان هەر مەکە لەئەوروپاشدا شتی وانیه، بەداخەو وەك شارەکهشمان دواکەوتوو دەسەلاتیش هەر بەدواکەوتویی دەبھیلنەو.

عیاد خەفاف وتی: جاران رژیمی سەددام حسین دۆزمنی سەرەکی سلیمانی و خەڵکەکی بوو، برۆ سەیری بکە ئەو ئەمنە لە سلیمانی دروستی کردبوو لەهیچ شاریکی تر دروستی نەکردبوو. ئەم شارە شاری خۆراگری و قوربانیدان و رۆشنیری بوو، کامەران موکری گۆری پر نوور بی ناوینا بوو شاری هەلمەت و قوربانی، بەلام ئیستا ئەگەر سەیر بکەیت یەك پرۆژە خزمەتگوزاری نابینیت کە شایانی ئەو بێت بۆ ئایندهی شارەکه بەچاک و گرنگی لەقەلەمی بدەین، بەلکو هەندێ بەناو پرۆژە هەن سیمای شارەکهیان گۆریو دیارە گۆرینیکی زۆر خراپ. من بەش بەحالی خۆم زۆر دلتەنگم بەوەی بەمجۆرە سلیمانی پەراویز خراوو بەهەموو جۆریک دژایەتی دەکەن لەلایەن هەندی بەرپرس و خەڵکەکهو کە هەر خەریکی شارچیتی و شتی وان و ئیستا لەم شارەدا شتن.

شیخ عوسمان وتی: خزمەتی چی و شتی چی؟ دوو سالە بەردەم مالهکانیان هەلکەندووین بەحساب بۆمان قیر دەکەن، کەچی هەر لەبیریان چۆتەو و نایەن بەلایه، ژیانمان لە قورو چلپاو و خاک و خۆلدا نەماو، کاکە گیان ئەمە حال نییه ئەم میللەتە قوربەسەرە تیا، خۆ ئەو میللەتە لەپۆلا دروست نەکراو و بەو شیوهیە ناهەقی بەرامبەر دەکریت و هیچ خزمەتیکی ناکریت.

خەڵکەکی نازانی روو لەکۆی بکات، دەچی بۆلای پارێزگار دەتنیری بۆ لای فلانە وەزیر، دەچیتە لای فلانە وەزیر دەتنیری لای فیسارە کەس، ئیتر بەو جۆرە واتلیدەکەن بێزار بیت و واز ببینیت. چوار سال عەریزەمان دەهینا و دەبرد تەنیا بۆ قیرتاوی ئەم کۆلانا کاتیکیش بۆیان کردین وەك خۆتان ئیستا دەببینن حالەکهمان ناوایەو ژیانمان لەقوردا نەماو.

ژیان محەمەد علی وتی: جا با هەر ئێمە قەسە بکەین، ئەگەر بەقەسەکردن بوایە ئیستا دەبوو سلیمانی دووسەد سال لەپیش ولاتە ئەوروپییەکانەو بوایە، من سیانزە سال لەمەوپیش ئەم شارەم بەجییهشت و چوومە ئەلمانیا، ئەمە یەکهەمجارە لەوکاتەو کە بێمەو هەندی شت کراو لەچاو ئەوساو بەلام ئەوانە وەك پبویست نین و ئەو نییه کە بلێی ئەو بەسەو هەموو شتیکی، لە ئەوروپا بەردەوام خەریکن تا ولاتەکهیان پیشکەوت و زیاتر خۆشی بکەن، بەلام لێرە کەشتیک دەکەن ئیتر هەر نایرنەو و هەتا قیامەت هەر باسی دەکەن لەکاتیکیدا هیچ نییه و گەورەش نییه. دەبوایە ئیستا سلیمانی شاریک بوایە هیچ نەبوایە وەك دیمەشق یان ئەنکارا یان تاران وابوایە.

ئاراس همه‌ساله‌ و تێ: زۆربه‌ی ئه‌و كه‌سانه‌ی ئه‌مرو له‌ سلیمانیدان شتیان به‌ده‌سته و مه‌سئولن خۆیان له‌بنه‌ره‌تا خه‌لكی شاره‌كه‌ نین بۆیه‌ دلایان بۆی ناسووتی و بۆیان گرنه‌گ نیه‌یه‌ هه‌یج خزمه‌تێکی بکه‌ن به‌لكو له‌شاره‌كه‌ی ئیمه‌دا خه‌ریکی شارچیتتی و شتی وان و خۆیان فهرزکردوو به‌سه‌رماندا.

من خۆم باوه‌رم به‌شارچیتتی نیه‌یه‌، من له‌بنه‌ره‌تا له‌بنه‌ماله‌ی بابانم كه‌ به‌ردی بناغه‌ی شاری سلیمانیان داناوه‌ كه‌چی هه‌ست ده‌كه‌م به‌قه‌د غه‌یره‌یه‌ك بگره‌ به‌قه‌د عه‌ره‌بێکی تازه‌ هاتوو به‌شم به‌م شاره‌وه‌ نه‌ماوه‌، ئه‌گه‌ر باسی خزمه‌تگوزاریی بکه‌یت ئه‌وه‌ هه‌ر لێی مه‌پرسه‌، ئه‌م شاره‌ ده‌لێی كاواشه‌، پیس و پۆخل و چلكنه‌، هه‌یج سیمایه‌کی شاری تیانه‌ماوه‌ و تیابه‌دی ناكري به‌لام خۆی مه‌سه‌له‌كه‌ له‌وه‌دایه‌ كه‌س خۆی ناكات به‌خواه‌نی ئه‌م شاره‌ قوربه‌سه‌ركراوه‌.

سه‌یران ته‌یبه‌ و تێ: سلیمانی یه‌كه‌مجار باش بوو هه‌ندی ئیشیان تیاده‌کرد، به‌لام سالێك ده‌بیته‌ هه‌یج پرۆژه‌یه‌کی ئه‌وتوی تیا نیه‌یه‌ كه‌ بلێی به‌راستی ئه‌م پرۆژه‌یه‌ شتیکی وایه‌ كه‌ خزمه‌ته‌ به‌شاره‌كه‌، ئیستا ئیمه‌ لێی راهاتووین زۆر هه‌ست به‌شته‌كان ناکه‌ین به‌لام ئه‌گه‌ر كه‌سیکی بیگانه‌ بیته‌ ده‌زانی نه‌جاده‌ی جاده‌یه‌، نه‌ ریگابانی ریگابانه‌، نه‌ هه‌یج شوینیکی راقی و جوانی تیایه‌، ئه‌وه‌ی كه‌ ده‌لێن سلیمانی جوانه‌ هه‌ر ئه‌وه‌یه‌ كه‌ خۆی گه‌وره‌ جوانی کردوو و له‌نیوان شاخدايه‌ و سروشته‌كه‌ی سازگارو جوانه‌ ئه‌گینا حكومه‌تی هه‌ریم چی کردوو له‌م شاره‌دا جگه‌ له‌پارکی ئازادیی؟

به‌راستی هه‌ر عه‌یبه‌ به‌سلیمانی بوتری شار، چونکه‌ له‌حه‌قیقه‌تا گونده‌ ئه‌مه‌ قسه‌ی دکتۆریك بوو كه‌ ئه‌وشه‌وه‌ له‌ته‌له‌فزیۆن گویم لیگرتبوو به‌لام ناوه‌كه‌یم له‌بیرچۆته‌وه‌!.

شه‌هین نه‌وزاد و تێ: سلیمانی خزمه‌تگوزاریی تیانه‌ماوه‌، راگه‌یانده‌نه‌کانیش هه‌ر کای کۆن به‌با ده‌که‌ن، ده‌ممان شل بوو ئه‌وه‌نده‌مان قسه‌کرد و كه‌س گوئی لینه‌گرتین، به‌چی ده‌چیت با هه‌ر قسه‌بکه‌ین كه‌ هیسابمان بۆنه‌کریت، كه‌ له‌ ته‌له‌فزیۆنه‌وه‌ سه‌یری ولاتانی تر ده‌که‌ین هه‌ر ولاتی خۆمان له‌به‌رچاو ده‌که‌ویت، ئه‌گه‌ر کاروا بروت و سلیمانی هه‌روا به‌بی خزمه‌تی بمیڤیتته‌وه‌ یان ئه‌وه‌تانی برۆین بۆ خاریج یان ده‌بی ناوی شاره‌که‌مان بگۆرین بۆ گوندی سلیمانی گه‌وره‌.